
Vandreguleringsudvalget skal foretage et eftersyn af den økonomiske regulering af vandsektoren, som følger af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (Vandsektorloven). Udvalget skal komme med faglige anbefalinger til en justeret økonomisk regulering.

Baggrund for Vandreguleringsudvalget

Vandsektoren udfører samfundskritiske opgaver ved blandt andet levering af drikkevand og håndtering af spildevand. Sektoren består af naturlige monopoler, som årligt opkræver ca. 15 mia. kr. fra husholdninger og erhverv. Derfor er selskaberne underlagt økonomisk regulering, som skal understøtte, at vand- og spildevandsforsyningen drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne, giver lavest mulige, stabile priser for forbrugerne og samtidig understøtter innovativ udvikling, demonstration og eksport af vandteknologiløsninger. Reguleringen skal endvidere medvirke til at sikre og udvikle en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningssikkerheden, klimaet og naturen. De fleste af sektorens opgaver er fastlagt i miljølovgivningen, og udførelsen af opgaverne er underlagt myndighedsfastsatte mål samt krav til miljø, forsyningssikkerhed og sundhed. Endelig skal reguleringen understøtte, at sektoren kan bidrage til bilaterale myndighedssamarbejder med udenlandske vandmyndigheder.

Der er ca. 230 drikke- og spildevandselskaber, der på nuværende tidspunkt er underlagt økonomisk regulering, og som tilsammen forsyner ca. 70 pct. af de tilsluttede forbrugere på drikkevandssiden og 99 pct. på spildevandssiden. De resterende tilsluttede forbrugere forsynes via mindre forbrugerejede selskaber, der er undtaget den økonomiske regulering.

I den gældende regulering søges ovenstående formål opnået ved at efterligne det konkurrencepres som virksomheder på et velfungerende marked med konkurrence oplever med blandt andet en indtægtsrammeregulering og et løbende effektiviseringspres. Det skal give vandselskaberne incitament til at løse deres opgaver effektivt, herunder ved at anvende nye processer og teknologier i takt med, at disse bliver tilgængelige.

Desuden spiller vandselskaberne en rolle i forhold til blandt andet klimatilpasning og den grønne omstilling. Eksempler på opgaver, der over de senere år er kommet øget fokus på, er klimatilpasning i forhold til regnvand og fremover også højtstående grundvand, drikkevandsbeskyttelse, håndtering af PFAS, opsporing og forbedret rensning for næringsstoffer, rensning for lægemiddel- og kosmetikrester, levering af vand til blandt andet Power-to-X-anlæg samt øget fokus på cybersikkerhed og fysisk sikkerhed i forhold til terrortrusler mv. Som en del af den grønne omstilling forventes sektoren i højere grad at indgå i samarbejder på tværs af forsyningsområder, erhvervssektorer samt internationale partnerskaber.

Opgavens hovedelementer

Vandreguleringsudvalget skal give konkrete faglige anbefalinger til regeringen om udformningen af den fremadrettede økonomiske regulering af vandsektoren med udgangspunkt i følgende **principper** om, at den økonomiske regulering skal:

- Understøtte hensigtsmæssig omkostningsdækning af vandselskabernes investeringer i nuværende og kommende opgaver.
- Understøtte, at opgaverne udføres så effektivt som muligt, så forbrugerne betaler lavest mulige, stabile priser samtidig med, at der er incitament til at sikre og udvikle en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningssikkerheden, klimaet og naturen.
- Være så simpel som muligt med henblik på at sikre transparens og forudsigelighed for både vandselskaberne og øvrige interessenter under hensyntagen til forskelle i rammevilkår.
- Understøtte 1) at selskaberne kan være innovative, så selskaberne hele tiden har incitament til at løse deres opgaver så effektivt som muligt, 2) at der kan realiseres klimamæssige og økonomiske potentialer ved sektorkobling og 3) eksport af vandteknologiløsninger og internationale myndighedssamarbejder.

Inden for rammerne af ovenstående principper skal udvalget som minimum levere anbefalinger inden for nedenstående tre emner.

1. **Konkrete reguleringsmæssige rammer:** Konkrete anbefalinger til reguleringsmæssige rammer/værktøjer, som er i tråd med ovenstående fire principper. Styrker og svagheder i den eksisterende regulering og i høringsudgaven af lovforslag om justeret økonomisk regulering (sommeren 2022) kan med fordel analyseres. Der kan i den forbindelse sammenlignes med andre lande. Det gælder fx elementer som indtægtsrammeregulering, hensigtsmæssig fordeling mellem egen- og fremmedkapital til finansiering og forrentning af investeringer, effektiviseringskrav, de overordnede rammer for benchmarking samt hensigtsmæssig indregning af skatter og afgifter og inflation i selskabernes opkrævningsmulighed hos forbrugerne.

Det skal afdækkes, hvordan reguleringen kan understøtte samfundsøkonomisk hensigtsmæssige investeringer i vandsektoren, herunder kan vandselskabernes forventede investeringsbehov med fordel fremskrives og kvalificeres.

2. **Mulig konsolidering:** Initiativer, der kan bidrage til en hensigtsmæssig konsolidering af sektoren (sammenlægning af selskaber) til gavn for forbrugerne samt sektorens miljø- og klimaaftryk.
3. **Kobling med andre forsyningsområder:** Om de regulatoriske mekanismer til at understøtte en hensigtsmæssig sektorkobling (fx overskudsvarme, biogas, pyrolyse mv.) med fordel kan forbedres evt. med inspiration fra andre forsyningsområder. Der skal udarbejdes principper for, hvornår opgaver bør varetages af naturlige monopoler i vandsektoren, og hvornår det er mere hensigtsmæssigt, at de varetages af andre aktører, fx i kommercielt regi for at styrke

konkurrencen. Endvidere skal det undersøges, om reguleringen hensigtsmæssigt understøtter muligheden for inddragelse i internationale myndighedssamarbejder og eksportfremme.

Derudover kan udvalget under hensyn til tidsplan og ressourcer vælge at tage yderligere emner op af egen drift. Det kan fx være strukturelle tiltag, som kan forbedre effektiviteten eller opgaveløsningen i sektoren.

Anbefalingerne skal så vidt muligt indeholde en vurdering af økonomiske konsekvenser, herunder samfundsøkonomiske effekter, effekter på takster for vandforbrugerne, gældsætning og effektivitetspotentialet i sektoren samt administrative konsekvenser. Anbefalingerne bør forholde sig til implementerbarheden, herunder sammenhæng til gældende regulering.

Organisering

Udvalget skal bestå af en uafhængig formand og eksperter med bl.a. samfundsøkonomiske kompetencer og/eller erfaring med monopolregulering af vandsektoren eller andre forsyningssektorer og ledelse/drift af forsyningselskaber.

Vandsektorlovens *Kontaktudvalg*, som rummer de væsentlige aktører på området, vil løbende blive inddraget, herunder med mulighed for deltagelse i møder og input til konkrete emner. Derudover kan Vandreguleringsudvalget involvere andre aktører og særligt sagkyndige efter behov.

Sekretariatsbetjening af udvalget

Sekretariatsbetjeningen af Vandreguleringsudvalget varetages af en enhed forankret i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (formand) med bistand fra Erhvervsministeriet, Miljøministeriet og Finansministeriet. Udenrigsministeriet bistår med sekretariatsbetjeningen efter behov.

Sekretariatet får til opgave at facilitere og understøtte udvalgets arbejde, herunder planlægning og afholdelse af møder, i tæt samarbejde med udvalgets formand. Sekretariatet er derudover ansvarlig for at producere materiale til udvalgsmøderne, herunder beskrivelser og fortolkning af den eksisterende regulering, baggrundsanalyser, konsekvensvurderinger og -beregninger mv. Derudover vil sekretariatet bidrage til udarbejdelsen af den endelige afrapportering efter udvalgets ønsker.

Timing

Vandreguleringsudvalget forventes at påbegynde sit arbejde medio 2024. Udvalgets endelige produkt er en samlet rapport med faglige anbefalinger, som skal færdiggøres og afrapporteres i 2026. Udvalget skal efter et år aflægge en delrapport med anbefalinger til emne nr. 1 om konkrete reguleringsmæssige rammer.